

Изх. № 2117/22.11.2006г.

На вниманието на г-н Чавдар Георгиев,
Зам.-министър на околната среда и водите

Становище

ОТНОСНО: Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за управление на отпадъците по вариант от 20.11.2006г., на Дирекция управление на отпадъците на МОСВ¹

1. Следва да бъде преразгледана дефиницията на термина третиране на отпадъци като бъдат изключени събирането и съхраняването на отпадъци

2. Следва да се преразгледа принципно сега действащия **режим на разрешителни** за временно съхранение на отпадъци с опасни свойства, дефиниран в чл. 12, ал. 2, т.2 и глава V, раздел I². Анализът на досегашният текст и практика по прилагане на ЗУО, както и очакваните ефекти от този вариант на ЗИД показва, че:

- споменатите дейности не попадат в изискванията на рамковата директива на ЕС за отпадъците. При транспониране на изискванията е разширено приложното поле като е съхранено старото разширително определение на термина “третиране на отпадъците” от предишния Закон ограничаване вредното въздействие на отпадъците върху ОС;

- на разрешителен режим подлежат огромен брой малки и средни предприятия (най-вероятно над 150 хил. до 250 хил., стопански единици регистрирани по ТЗ), извършващи рутинни дейности по временно съхраняване на опасни отпадъци (непопадащи в обхвата на наредбите по чл. 24, ал.2) в малки количества и с ниски стойности на рисковите фрази (опасни свойства);

- налице е необходимост от продължително съхраняване на опасни отпадъци в малки количества, поради липсата на лицензирани оператори за тяхното последващо третиране (подобна е ситуацията и в огромен брой домакинства, домакинства, държавни органи и т.н., които не попадат в обхвата на разрешителен режим по ЗУО);

- прилагането на свързаните изисквания по проекта на Закон за екологичната отговорност и предвидените размери на банкови гаранции за т.н. “ниско рискови предприятия” показват, че само за дейността “временно съхраняване” на отпадъци с опасни свойства ще бъде необходимо блокирането на над 10 млрд. лв., оборотен капитал, т.е приблизително колко се очаква от пълното усвояване на структурните и Кохезионен фондове на ЕС;

¹ Ползване на текста и позициите, изразени в настоящия документ от организации и лица, нечленуващи в БСК с изключение на държавните органи, следва да става с изрично рефериране към източника, в т.ч., изх., номер и дата на настоящото становище.

² БСК предложи въвеждане на режим на регистрация в свое официално становище при обсъждането на ЗУО в Комисията на НС по ОС през 2003г.

- наличният и бъдещ капацитет както от страна на предприятията така и на контролните органи не е достатъчен за прилагане на процедурите по заявяване и издаване на разрешителните;
- се създават многобройни условия за субективизъм, процедурни пречки и корупционна практика.

В тази връзка предлагаме:

- (1) разрешителния режим за временно съхранение при източника на образуване на отпадъци с опасни свойства, независимо от количеството и опасните свойства да бъде променен на **регистрационен режим** по реда глава V, раздел II на ЗУО;
- (2) при необходимост могат да бъдат увеличени санкциите за неподаване на заявление за регистрация, неподаване на данни по реда на глава IV, раздел I, укриване на данни, непокриване на изискванията към съоръженията за временно съхраняване, неизпълнение на други валидни изисквания към управлението на отпадъците, въвеждане на допълнителни изисквания с програмите за управление на отпадъците и т.н.

Това осигурява събирането на отчетна информация, необходимата ефективност на последващия и предварителен контрол от страна на РИОСВ и хармонизира практиката с тази на страните от ЕС с функциониращи надеждни контролни системи.

3. Във връзка с чл. 12 ал. 1, са налице многобройни случаи на осъществяване на различни операции, по оползотворяването без негативни или с минимални въздействия върху околната среда, за които следва да бъде преразгледан разрешителния режим. Следва да бъдат въведени съответни критерии – прагови стойности (например – количества на оползотворяваните отпадъци, характер на технологичната обработка – процеси свързани с преработка на отпадъци като част от основния производствен процес и производство на странични продукти и др.).

За тези случаи следва да бъде предвиден регистрационен режим и облекчени форми на отчетност, които да позволят последващия контрол от страна на РИОСВ, аналогично на предложеното в т. 1.

4. Необходимо е да се синхронизира текста по чл. 31 и чл. 38 (съдържание и реквизити на програмата за управление на отпадъци и на заявлението за издаване на разрешително по чл. 37) с оглед елиминиране на дублираща се информация.

Необходимо е опростяване на формата на заявлението и намаляване броя на необходимите данни за издаване на разрешително по реда на гл. V, раздел I, спрямо съдържанието и реквизитите на програмите за управление на отпадъците по същият раздел, които съдържат достатъчно подробна аналитична част. Самото представяне на програмите и (само)контрола на тяхното изпълнение, е по-ефективно средство от издаването на разрешителни.

5. Необходимо е предоставяне на възможност за по-големи оператори, които изпълняват дейности (операции) по оползотворяване да се предвиди възможност за избор на съответния административен режим – на регистрация или на издаване на разрешително при наличие на определени прагови (квалификационни) критерии.

6. Необходимо е предефиниране (изчерпателно посочване на типа на отпадъците) на термина “масово разпространени отпадъци” в §1, т. 12 на ЗУО, с оглед прецизиране текста на чл. 24, ал. 2 и изчерпателно изброяване на наредбите, произтичащи от него – автомобилни гуми, опаковки, електрическо и електронно оборудване, батерии и акумулатори, други (?).

7. Кръга на задължените лица по чл. 25, ал. 1 (лица при чиято дейност се образуват производствени и опасни отпадъци е изключително широк – **СТОТИЦИ ХИЛЯДИ**). Това налага да се прередактира задължението на РИОСВ да заверява отчетните книги за отпадъците (какво се заверява, форматът или внесените записи в рамките на даден отчетен период) и въведат прагови стойности и критерии. Текста има смисъл за големи оператори и

значителни количества .

8. Необходимо е да се преразгледа обхватът на лицата, задължени да разработват и представят програми по чл. 29, ал.1, т. 3, б. “б”. В тази редакция **стотици хиляди МСП**, генериращи опасни отпадъци следва да предадат програми и ежегодни отчети за тяхното изпълнение. Както е отбелязвано при предишните обсъждания, **абсолютно съмнително е, че РИОСВ и общините са в състояние да изпълнят всички процедури по утвърждаване, издаване на съгласувателни документи, включване в общинските програми за управление на отпадъците, приемане на отчетите по изпълнение на програмите както е предвидено в чл. 30 чл. 32 (сегашни § 10, § 11а на ЗИД)** за всички задължени лица.

Това налага стесняване на обхвата и броя на задължените лица, като се въведат критерии и прагови стойности и/или опростят (форматират) програмите и улеснят процедурите (например чрез депозиране на проекта на програма заедно със заявлението за получаване на регистрация, както е предложено в т. 2 на настоящето становище). Възприемането на текста и утежнените процедури, по сегашните § 10, § 11а на ЗИД има практически смисъл, само по отношение на оператори генериращи значителни количества отпадъци с особено опасни свойства (при конкретно посочени рискови фрази, опасни свойства и кодове по класификатора).

9. Към § 16 – следва да се обосноват новите изисквания за месечни отчисления и банкови гаранции/застраховки (по ал. 2 не е ясно какви рискове се покриват), дали се транспонират изисквания на ЕС директива. Не са описани принципите на определяне на размерите, обхват на покриван риск и т.н. (Виж коментарите по-долу по § 27.)

10. Необходимо е освобождаване от задължението за откриване на банкова гаранция или застраховка на оператори експлоатиращи депа за течни отпадъци – 14 броя по приложението по §12, ал.1 на ЗУО, които могат да експлоатират съоръженията до 2014 г., съгласно постигнатите преходни периоди.

11. §25, т. 6 по новата редакция е практически неизпълним и подлежащ на субективни тълкувания, тъй като изисква предварително сключване на договори на всички членове (контрагенти, делегирали задължения за събиране и оползотворяване на колективна схема), издадени (комплексни) разрешителни с предварително определен обхват на контрагентите. Това ще наложи неколкомесечно забавяне при издаване на разрешителните на организации за оползотворяване на масово разпространени отпадъци и компроментира възприетият механизъм за освобождаване от плащане на продуктовите такси.

В същата връзка следва да отпадне текста по §25, изменящ чл. 63, ал. 1, създаващ изключителни възможности за субективни тълкувания дали съгласно чл. 62, ал. 4, *сключените предварителни писмени договори с лица, притежаващи разрешение или комплексно разрешително за предварително третиране, разкомплектоване, оползотворяване и/или обезвреждане на отпадъците, са образувани в резултат на дейността на членовете на организацията по оползотворяване на съответния вид масово разпространени отпадъци, чрез които се осигурява изпълнението на задълженията по този закон и наредбите по чл. 24, ал. 2;*”

На следващо място възниква въпросът защо е необходимо лицата при чиято дейност се образуват масово разпространени отпадъци, избрали съответна колективна схема да сключват два договора - с организация за оползотворяване и с лице, притежаващо разрешително по чл. 37 или комплексно разрешително за третиране на отпадъци, тъй като няма друг механизъм за доказване на произход за на отпадъците и съответния източник. По такъв начин се заличават разликите между индивидуалното изпълнение на задълженията и включването в колективна схема. ПУДООС се превръща в конкурент на организации по оползотворяване, на които закона не разрешава да разпределят дивидент при упражняване на дейността.

12. По чл.71а – следва да се обоснове въвеждането на банкова гаранция/застраховка

(транспонирана ЕС директива ?).

Ал. 2 определяща размера на банковата гаранция следва да се свърже с ал. 3. Оператора следва да консултира с компетентния орган по време на издаване/преразглеждане на разрешителното относно:

- по кои от условията на разрешението или комплексното разрешително се осигурява покритие/гаранция (не всички условия са съществени, респективно неизпълнението им може да доведе до значими отрицателни въздействия върху ОС);
- максимален размер на покритието за всяко от договорените условия (високо рискови за ОС дейности).

При усвояването на средствата МОСВ (компетентен орган следва да бъде РИОСВ) следва да посочи изрично кои от условията на разрешителното не са изпълнени. В този смисъл банковата гаранция не може да бъде безусловна и безакцептна.

13. По чл. 71б Налице е принципно възражение срещу превръщането на държавен орган отговорен за цялостната политика по ОС във финансова институция, акумулираща огромни суми за дълги периоди от време. Целесъобразно е прехвърляне на съответните функции в ПУДООС, като контрола по разходването се извършва от страна на съвети с преобладаващо участие на организации на засегнатите лица

Следва да бъде проучен опитът на ЕС-25 и при необходимост от създаване на каса за акумулиране на средствата да се прехвърлят към отделна партия в ПУДООС, като бъдат регламентирани изключителни консултативни и контролни правомощия (с право на вето за деблокиране и превеждане на средства от сметка на конкретен оператор на съответната община по чл. 71в, ал. 3) на съвет на организациите на засегнатите оператори.

14. В §34 чл. 78б, ал. 1 да се предвиди и регламентира режим на двустранно уведомяване (нотифициране), както е предвидено в Регламент 259/93 вместо издаване на разрешение за превоз на отпадъци по Анекс II.

15. По § 40 (чл. 86) да се обосноват сумите по банковите гаранции на тон отпадък между 500 лв и 500 000 лв.

16. § 61а (§22 ЗУО) следва да се предвиди преразглеждане на разрешителните за включване на условия за банкови гаранции по бърз, а не по-общия ред на ЗООС, респективно при по-ниски такси.

17. В ПЗР на ЗИД на ЗУО следва да бъде включен текст за промяна на чл. 62, ал. 2 на Закона за местните данъци и такси, като се:

- въведе императивно метод за определяне на размера на такса битови отпадъци основана на количеството образувани (събрани) през предходните 2-3 години количества битови отпадъци;
- регламентира в чл. 16, отговорност на кметове на общините да въведат в действие средства за измерване (кантари) в населени места население над 10 000 екв., жители, при съответен преходен период, дефиниран в ПЗР.

БСК изразява готовност за сътрудничество при последващи обсъждания и редакция на текста.

ГЕОРГИ ШИВАРОВ
ЗАМ.-ПРЕДСЕДАТЕЛ